

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 18.02.1983, sp. zn. 1 Cz 2/83, ECLI:CZ:NS:1983:1.CZ.2.1983.1

Číslo: 16/1985

Právní věta: Ustanovenie § 484 ods. 3 O. z. o vyporiadaní dlhov inak, než je ustanovené v § 470 ods. 2 O. z., len so súhlasom veriteľov sa vzťahuje iba na vyporiadanie medzi dedičmi, ktoré sa týka dlhov poručiteľa; nevzťahuje sa však na vyporiadanie medzi dedičmi, pokiaľ ide o náklady vynaložené na pohreb poručiteľa. Dedičia za ne zodpovedajú podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 18.02.1983

Spisová značka: 1 Cz 2/83

Číslo rozhodnutí: 16

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dědění, Notářství, Notářství státní, Řízení před státním notářstvím

Předpisy: 40/1964 Sb. § 470
§ 484

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Poručitelka M. R. zomrela bez zanechania závetu. Dedičmi zo zákona boli jej deti J. R., A. R., M. B. a vnučka Z. Š., ktorí dedičstvo neodmietli.

Štátne notárstvo v Liptovskom Mikuláši do aktív dedičstva zahrnulo spoluvlastnícky podiel (1/4) k rodinnému domčeku č. 64 vo V. s humnom a pozemkom v hodnote 12 050 Kčs, peňažnú hotovosť 29 000 Kčs s pozemky v užívaní socialistickej organizácie v celkovej výmere 5,60 ha vo V v hodnote 11 200 Kčs. Do pasív dedičstva zahrnulo pohrebné trovy v sume 3457 Kčs, ktoré uhradila dedička A. R.

Pretože medzi dedičmi nedošlo k dohode o vyporiadaní dedičstva, Štátne notárstvo v Liptovskom Mikuláši rozhodlo, že spoluvlastnícky podiel k domu č. 64 vo V. nadobudli v 3/16 dedička A. R. a v 1/16 dedička M. B., ktoré sú povinné vyplatiť odstupujúcich spoludedičov J. R. a Z. Š. tak, že M. B. im vyplatí po 753 Kčs a A. R. po 2259 Kčs. Pozemky v užívaní JRD vo V. nadobudla dedička A. R., ktorá je členkou družstva; štátne notárstvo jej neurčilo povinnosť vyplatiť ostatných spoludedičov. Peňažnú hotovosť 29 000 Kčs po odpočítaní pohrebných trov nadobudli všetci dedičia v rovnakých sumách, t. j. po 6385, 75 Kčs.

Na odvolanie dedičiek A. R. a M. B. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zmenil rozhodnutie

štátneho notárstva o vyporiadaní tak, že spoluvlastnícky podiel k rodinnému domčeku č. 64 vo V. so zastavaným pozemkom nadobudla dedička A. R. v 3/16 a dedička M. B. v 1/16, pozemky v užívaní socialistickej organizácie a peňažnú hotovosť v sume 29 000 Kčs nadobudla dedička A. R., ktorej bola uložená povinnosť vyplatiť dedičke M. B. sumu 7250 Kčs, dedičovi J. R. a dedičke Z. Š. po 10 262,50 Kčs do 3 mesiacov. Súčasne odvolací súd zaviazal dedičku A. R. vyplatiť ostatných spoludedičov po 2800 Kčs z poľnohospodárskych pozemkov, a to do 15 dní odo dňa obdržania výnosu za tieto pozemky.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že týmto rozhodnutím odvolacieho súdu bol porušený zákon v časti týkajúcej sa zmeny rozhodnutia štátneho notárstva, pokiaľ uložilo dedičke A. R., aby vyplatila spoludedičom M. B. 7250 Kčs a J. R. i Z. Š. po 10 262, 50 Kčs do 3 mesiacov.

Z odôvodnenia:

Odvolací súd napravil pochybenie štátneho notárstva, pokiaľ rozhodlo, že dedička A. R. ako výlučná nadobúdatelka poľnohospodárskych pozemkov nie je povinná spoludedičom vyplatiť ani v budúcnosti sumy zodpovedajúce ich dedičským podielom. Podobne odvolací súd napravil rozhodnutie štátneho notárstva aj pokiaľ nerozhodlo o nadobudnutí peňažnej hotovosti (29 000 Kčs) dedičkou A. R., hoci táto dedička ju mala v držbe už pred smrťou poručiteľky. Naproti tomu sa však odvolací súd riadil nesprávnym právnym názorom pri určení výšky súm, ktoré dedička A. R. (ako preberateľka prevažnej časti dedičstva) bola povinná vyplatiť ostatným dedičom na vyrovnanie ich podielov. To súvisí najmä s jeho nesprávnym právnym názorom, že ak sa dedičia nedohodli o spôsobe úhrady dlhov poručiteľky, pri určení výšky výplat sa nemohla brať do úvahy suma 3457 Kčs (náklady spojené s pohrebom poručiteľky, ktoré uhradila dedička A. R.), pretože by to bolo v rozpore s ustanovením § 484 ods. 3 O. z.

Podľa ustanovenia § 484 ods. 3 O. z., ak majú podľa vyporiadania dedičia zodpovedať za dlhy inak, než ako je ustanovené v § 470 ods. 2 O. z., alebo ak sa týka vyporiadanie inak práv veriteľov, možno dlhy vyporiadať len so súhlasom veriteľov. Z tohto ustanovenia teda vyplýva, že sa vzťahuje len na vyporiadanie medzi dedičmi týkajúce sa dlhov poručiteľa, nie však aj na vyporiadanie v spojitosti s nákladmi vynaloženými na pohreb poručiteľa, ktoré nemožno považovať za jeho dlhy. Zodpovednosť dedičov za náklady spojené s pohrebom poručiteľa vyplýva priamo zo zákona. Dedičia zodpovedajú za ne podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu (§ 470 ods. 2 O. z.). Z hľadiska vyporiadania týchto potrebných nákladov nie je teda podstatné, že sa dedičia o spôsobe tejto náhrady nedohodli. Použitie ustanovenia § 484 ods. 3 O. z., z ktorého vychádzal odvolací súd, preto v danom prípade neprichádzal do úvahy.

Vzhľadom na vyššie uvedené mal preto odvolací súd pri vyporiadaní medzi dedičmi prihliadnúť na náklady, ktoré vynaložila na pohreb poručiteľky dedička A. R., a mal ich brať do úvahy pri výplate spoludedičov na ich dedičské podiely podľa zásad uvedených v ustanovení § 470 ods. 1 a 2 O. z. Tým, že odvolací súd takto nepostupoval, dedičke A. T. pripadla v súvislosti s vyplatením spoludedičov sumami určenými odvolacím súdom menšia hodnota, než aká zodpovedá jej zákonnému dedičskému podielu (§ 484 ods. 1, veta prvá, O. z.).

Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutím odvolacieho súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol v časti výroku jeho uznesenia porušený zákon v ustanoveniach § 1, § 4 ods. 1 a § 39 ods. 3 Not. por. ako aj v ustanovení § 220 ods. 1 O. s. p. v súvislosti s ustanovením § 484 ods. 1 a 3 O. z.